

in fortis et amabilibus oculis atque in dextera te ait regis liberatoris regis oculis. Nam
ipsius oculis misericordia misericordiam suam ostendit. Atque oculis tuis misericordia
mea ostendit. In fortis et amabilibus oculis te ait regis liberatoris regis oculis.

I.

Kaiser Friedrich verleiht dem Procop von Rabenstein, k. Rathe und seinem Bruder Johann ein neues Wappen.

Fridericus divina favente clementia Romanorum imperator etc. nobili Procopio de Rabenstein,
consiliario fidei nostro dilecto gratiam etc. Etsi de cesaree amplitudinis beneficentia et innate no-
bis liberalitatis benignitate cunctos fideles nostros libenter favoribus et gratiarum concessionibus
prosequamur, illos tamen ex speciali quodam gratitudinis ac debite compensationis officio uberiori-
bus munificent nostre muneribus prevenire consuevimus et condignis meritorum suorum retrivi-
tionibus premiare, qui nobis ac predecessoribus nostris in gubernanda republica sanis consiliis
et fidelibus obsequiis se semper gratos et huiusmodi in se conferendarum gratiarum beneme-
ritos reddere studuerunt quique in cunctis rebus et agendis nostris nobiscum omni tempore fide-
liter prestiterunt, neque pro nostris ac reipublice commoditatibus ulla umquam temporum locorum
aut itinerum ac personarum sive rerum suarum discrimina perpeti atque subire formidarunt. Sane
ad egregiam tue prudentie ac circumspectionis industriam generoseque domus ac prosapie tue fa-
miliam ac immobilis erga nos observe fidei constantiam, nec non gratissime fidelitatis ac familia-
ritatis obsequia, que nobis a tempore, quo ad augustalis sublimitatis apicem divina volente gratia
suimus sublevati atque etiam divis retro principibus predecessoribus nostris, Sigismundo et Alberto
usque ad extremum vite ipsorum accuratissima semper diligentia ac indefessis studiis tu ac frater
tuus Johannes fideliter impendistis, digne considerationis aciem dirigentes, intra meditationis nostre
archana revolvimus ac pensavimus, quo potissimum munere, te ac prefatum fratrem tuum Johan-
nem, et alios fratres tuos, vestrarumque posteritatem donaremus ac digno aliquo nobilitatis ac bene-
ficiencie nostre munere decoraremus, ut et vos et posteri vestri ex huiusmodi vestrarum nobis impen-
sis obsequiis et tuis precipue meritis ab imperiali culmine sentiretis decoratos et memoria nostri
nominis ac tuorum in nos meritorum apud eos futuris temporibus solida ac stabilis permaneret. Li-
cet autem alias in prime coronationis nostre solemnis, quam apud Aquisgrani ex vetusto prede-
cessorium nostrorum more celebravimus, tui et tu pro tua in nos devotione et observantia affuisti,
omniumque itinerum nostrorum, quae tunc tam in Alamania quam per partes Gallie transegimus,
continuus nobis comes et assecla extitisti nostram nusquam personam relinquendo, te militaribus in-
signibus decoravimus eamque tunc tibi et fratribus et posteris tuis pro melioratione antiquorum ar-
morum vestrorum gratiam fecerimus, ut super galea, quam ab antiquo gestare consuevisti, auream
coronam ad instar quorundam nobilium et illustrum personarum quibus huiusmodi insigne decus
est concessum, vos quoque ubilibet locorum unacum predictis armis et galea deferre ac gestare
omnimodam haberetis licentiam atque facultatem, quia tamen postmodum ab eo tempore citra mul-
tos pro nostro ac reipublice commodo labores fatigasque et expensas subiisti, presertim in quam-
plurimis arduis et notabilibus nostris ambasiatis et legationibus, tam ad urbem Romanam et apo-
stolicam sedem, quam etiam ad Bohemiam et alias diversas mundi regiones ac novissime etiam in
projectione nostra, quam ad partes ultramontanas Italie et aliam urbem ipsam, pro suscipiendis
imperialibus insulis nostris iam favente deo perfecimus, in qua sicuti nec in aliis prioribus, um-
quam a nobis affuisti fidelissimo atque observantissimo tuo more nobis adherendo, propter quod
et te in dicta coronationis cesaree solemnis, iterum ac de novo ad maiorem persone ac domus
tue laudem militari cingulo duximus decorandum, idcirco volentes te ac predictos fratres et poste-
ros vestros, imperpetuum a vobis legitimate descendentes premissorum fidelitatis consilii integratatis
constantie ac obsequiorum nobis prestitorum intuitu maiori aliquo honoris dignitatis ac nobilitatis
insignibus decorare, tibi Procopio in primis ac precipue et deinde predicto fratri tuo Johanni et aliis
fratribus vestrarum ac omnibus a vobis imposterum ut preferitur legitimate descendenteribus nova quedam
armorum insignia de cesaree nostre liberalitatis munificentia vobis duximus conferenda, ut pro vo-
bis quibusdam ac recentibus vestre in augustalem maiestatem meritis, nova etiam vestre nobilitatis
ac nostre in vos et familiam vestrarum liberalitatis insignia, merito quidem a nobis videamini repor-

20. März
1452.

tasse. Arma vero ipsa huiuscemodi figuris et coloribus distincta esse constituimus, videlicet clipeum rubeum cum figura et imagine leonis vivacitate quadam sese in directum eiusdem clipei sursum erigentis erectis quidam pedibus et tergo eius posteriori in eminens elevato, ipsius autem leonis figuram bipertitis equaliter per medium coloribus subdistinctam, videlicet a parte eius principali ac superiori aurei, gilvi seu crocei, reliqua vero scilicet inferiori argentei sive albi coloris sub insignibus galee sive cimerii antiquorum armorum vestrorum una cum corona aurea desuper per nos ut premittitur alias, in coronatione nostra aquensi, vobis concessa, prout artificiosa depictione in medio presentium in suis figuris et coloribus sunt accuratis ac distinctius designata, quequidem armorum insignia de prefata nostre cesaree potestatis beneficentia ac de singulari dono gratie et ex certa scientia atque de consilio fidelium nostrorum vobis predictis fratribus Procopio, Johanni et aliis vestrisque heredibus et posteris de novo damus conferimus ac presentis pagine patrocinio specialiter elargimur. Decernentes et hoc imperiali statuentes edicto, ut vos et heredes et posteri vestri predictis armis et insignibus ex nunc in antea perpetuis temporibus ad omnem usum et actum exercitii militaris, tam in ioco quam in serio videlicet hastiludiorum torneamentorum bellorum ac duellorum, nec non in vexillis banderis clipeis scutis et sigillis, ac quemcumque usum alium ubilibet locorum et terrarum uti frui gestare ac deferre possitis et debeatis, libere et absolute absque cuiusvis contradictionis molestia sive impedimento. Gandeatis igitur de tanto beneficio ac nostre liberalitatis munere vobis generose concesso exultetque de hoc proles et posteritas vestra in futurum et tanto maiori atque ferventiori fidelitatis ac devotionis studio ad nostrum et sacri imperii honorem et comodum deinceps intendatis, quanto vos ab imperiali culmine uberiori sentitis preventos ac dotatos esse munere gratiarum. Nulli ergo omnino hominum licet hanc nostram nove concessionis designationis et edicti paginam infringere aut eidem quovis ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare presumpserit, nostram et imperii sacri indignationem gravissimam ac penam L. marcarum puri auri totiens quotiens contrafactum fuerit se noverit irremissibiliter incursum, quemadmodum et medietatem fisco nostro imperiali reliquam vero eius partem vobis prefatis fratribus aut vestrīs heredibus pro huius lesionē privilegii vestri decernimus vsibus applicandam. Presentium sub typario nostre cesaree maiestatis sigilli appensione testimonio literarum. Datum Rome in crastino nostre felicis coronationis XX. die mensis Marcii anno domini 1452 regni duodecimo imperii primo.

Ad mandatum d. imperatoris

Utricus Welczli.

II.

Papst Nicolaus V. gestattet dem Kaiser Friedrich, aufrührische Geistliche gefangen nehmen zu lassen.

22. März
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei carissimo in christo filio Frederico Romanorum imperatori salutem et apostolicam benedictionem. Eximie tue devotionis sinceritas fidem nobis pollicetur indubiam, ut hijs, que tibi concedenda decreverimus, sub eo tutelle moderamine provide uti conaberis, ne ex hijs nobis et tibi quicquam imputetur in culpam. Cum igitur sicut pro parte tua nobis expositum extitit, quedam ecclesiastice persone, etiam in sacris et presbiteratus ordinibus constitute, in offensam tue regie maiestatis insurgere, et quibusdam, qui adversus maiestatem conspirantes eandem, tutelam carissimi in christo filii nostri Ladislai Ungarie regis illustris, ac regimen gubernationem et administrationem terrarum et dominiorum eiusdem regis tibi debitam sibi temere usurparunt, sive de illis se intrommittant in eorum conspiratione et rebellione assistere et adherere, et maiestatem eandem etiam diversis obtrectationibus infamare veriti non fuerint, neque vereantur ad presens, quos ab offensis et obtrectationibus huiusmodi desistere velle minime credis, nisi ad desistendum ab illis tua cohercione compellantur, pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum nulla diocesanorum sive ordinariorum auctoritas huiusmodi cohibere curaverit aut potuerit iniuriam et offensam, ne si easdem personas, et ipsorum bona per te vel de mandato tuo pro earum debita correctione facienda capi et detineri, et in eas manus violentas injici contigerit, tu vel capientes et detinentes easdem et ipsorum bona aut in eas manus injicentes huiusmodi, propria laqueo excommunicationis irretiri contingat, providere de benignitate apostolica dignaremur.

Nos igitur de huiusmodi cause meritis et exigentia demeritorum dictarum ecclesiasticarum personarum satis informati votis tuis in hac parte ad presens annuendum fore non arbitrantes indignum, volumus et auctoritate apostolica tibi presentium tenore concedimus, quod si infra proximum quadriennium per te, vel de mandato tuo, quascunque ecclesiasticas, etiam in predictis omnibus ordinibus constitutas, seculares vel regulares personas in huiusmodi rebellione iniuria et offensa culpabiles, et ipsorum bona, cuiuscunque etiam status gradus dignitatis ordinis vel conditionis fuerint, capi detineri vel carceribus mancipari et manus in eas violentas inici contigerit, dummodo tamen ipse ex hoc non occidantur, aut alias vitam perdant, vel enormiter mutilentur, tu et hij qui de mandato tuo id fecerint, nullam propterea excommunicationis sententiam censeri debeat, incurrisse, non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostre voluntatis et concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo, undecimo kalendas Aprilis. Pontificatus nostri anno sexto.

De curia.

A. de Racaneto.

22. März
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei carissimo in Christo filio Friderico Romanorum imperatori salutem et apostolicam benedictionem. Eximie tue devotionis sinceritas fidem nobis pollicetur indubiam, ut hijs, que tibi concedenda decreverimus, sub eo tutele moderamine provide uti conaberis, ne ex hijs nobis et tibi quicquam imputetur in culpam. Cum igitur sicut pro parte tua nobis expositum extitit quedam ecclesiastice persone etiam in sacris et presbiteratus ordinibus constitute in offensam tue regie maiestatis insurgere, et quibusdam qui adversus maiestatem conspirantes eandem in eorum conspiratione et rebellione assistere et adherere, et maiestatem eandem etiam diversis obtrectationibus infamare veriti non fuerint neque vereantur ad presens, quos ab offensis et obtrectationibus huiusmodi desistere velle minime credis, nisi ad desistendum ab illis tua coheritione compellantur, pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum nulla diocesanorum sive ordinariorum auctoritas huiusmodi cohære curaverit aut potuerit iniuriam et offensam, ne si easdem personas et ipsarum bona per te vel de mandato tuo pro earum debita correctione facienda capi et detineri, et in eas manus violentas inici contigerit tu vel capientes et detinentes easdem et ipsarum bona aut in eas manus inicientes huiusmodi propterea laqueo excommunicationis irretiri contingat provide de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, votis tuis in hac parte annuendum fore, non arbitrantes indignum, volumus et auctoritate apostolica tibi concedimus, quod si per te vel de mandato tuo quascunque ecclesiasticas etiam in predictis omnibus ordinibus constitutas seculares et regulares personas in huiusmodi conspiratione rebellione iniuria et offensa culpabiles et ipsarum bona, cuiuscunque etiam status gradus dignitatis ordinis vel conditionis fuerint, capi detineri vel carceribus mancipari, et manus in eas violentas inici contigerit, dummodo tamen ipse ex hoc non occidantur, aut alias vitam perdant vel enormiter mutilentur, tu et hij, qui de mandato tuo id fecerint, nullam propterea excommunicationis sententiam censeri debeat, incurrisse, non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostre voluntatis et concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo undecimo kalendas aprilis pontificatus nostri anno sexto.

De curia.
P. Paruijohannis.

III.

Papst Nicolaus V. verändert der Gemahlin Kaiser Friedrichs den Nahmen
Leonora in Helena.

22. März
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei carissime in Christo filie Elene Romanorum imperatri illustri salutem et apostolicam benedictionem. Res memorables, que nutu divino non sine causa quandoque inter terrene monarchie principes geruntur et quorum ex hoc actus magnificos

huiusmodi mirandarum rerum successu, aliquando dominus sibi acceptos declarat, in populis in personis etiam in quibus ille geruntur, honoris singularis titulo attollit congruit, ut que singularis successus memorabilia reddit, etiam personis eisdem cedant in honorem. Cum igitur memorabile et favori divino ascribendum sit, quod carissimus in Christo filius noster Fridericus Romanorum imperator semper augustus cuius inditum sibi in baptimate nomen in ipso pacis dixitias insinuat cum tanta prosperitate pacis et omni acceptance gratuita per singulos quorum incolatus loca transvit sibi digne exhibita Romane urbis menia attigerit, quod nulla novissimorum temporuni etas tam pacificum cuiquam Romanorum regum ad dictam urbem induleserit iter, tuque carissima filia ex ultimis finibus terre sibi matrimonii lege iungenda, eidem in huiusmodi urbis ingressu, et deinde per nos huiusmodi matrimonii federe sibi copulata, die huiusmodi copule sue victoriouse unctionis et imperialis susceptione diadematis sociata fuisti, te etiam tunc letitie oleo, et pulcritudinis corona, quam decet Romanorum imperatricem, sublimiter decorata. Nos recentes hec omnia divina dispositione gesta, ut inter utrumque christianitatis principem tante unitatis, pacis et caritatis inditia, ac fidei et devotionis sinceritas, qua idem imperator et tu sanctam Romanam reveremini ecclesiam innotescerent toti orbi memoriale huius rei in tui nominis honore attolli volentes, nomen Leonora, quo haec tenus nominata et vocata fuisti, cum illud in Germanorum partibus inusitatum habeatur illudque et nomen Elena apud plerosque fore credatur, ut eo nomine, quo sancta Elena magni Constantini dive memorie Romanorum imperatoris mater, que una cum dicto suo filio sanctam catholicam ecclesiam multimodis pacis et temporalium rerum beneficiis extulit, fungebatur, tu etiam de cetero fungaris, in ipsum Elene nomen auctoritate apostolica tibi commutamus, illudque tibi imponimus, volentes et decernentes, quod deinceps Elena voceris et nomineris, et tu ipso nomine fungaris, ut dixit pacis tam celebri nomine iuncta idem imperator et tu tam gloria nomina felici omne iugiter teneatis. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostre commutationis impositionis voluntatis et constitutionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemp-tare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit insursum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadragesimo quinquagesimo primo undecimo kalendas Aprilis pontificatus nostri anno sexto.

De curia.

A. de Racaneto.

IV.

Papst Nicolaus V. bedroht die österreichischen Rebellen mit dem Banne, wenn sie nicht zum Gehorsam gegen Kaiser Friedrich zurückkehren.

4. April
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei. Ad futuram rei memoriam. Et si adversus quoslibet, quorum effrena presumptio iuoffensam iusticie et exitiale fomentum dissidii sua sevitie cornua non formidat erigere, apostolica providentia que precipua iusticie conservatrix est et pacis alumna ecclesiastice coercionis censuras, prout demeritorum culpa requirit non nunquam exasperat, quantomagis decet eam cum subditos in rebellionem sui principis et presertim regie maiestatis cui fidelitatis homagio sunt astricti, perniciosa conspiratione insurgere et in huiusmodi maiestatis dispendium temere machinari cognoscit, eorum reprimende temeritati maiori animadversione intendere et ad hoc extendere rigore sue iudicarie potestatis, ne si quid tanta insolentia sub dissimulationis sibi blandiatur indulgeri velamine exinde deteriora succendant et ea pro-tendantur in obprobrium et dedecus nedum maiestatis huiusmodi, sed etiam apostolice dignitatis. Cum igitur sicut ad audientiam nostram fama referente publica et rei experientia edocente devenit, licet ab olim inter principes et duces domus Austrie laudabiliter introductum et inconcusse etiam a tanto tempore quod de contrario memoria hominum non existit observatum fuerit, quod decadente quocunque ex principibus et ducibus domus eiusdem superstite sibi herede impuberi, princeps et dux maior natu domus ipsius terras et dominium ipsius heredis impuberis regere, et eius curam seu tutelam utpote ad eum de iure delatam gerere cum plenaria gubernatione et administratione terrarum et dominiorum huiusmodi, ac omnium iurium et pertinentiarum eorumdem quousque idem heres pubertatis annos ac discretionem gubernationem regimen et administrationem terrarum et dominiorum huiusmodi per se ipsum gerendi concenderit debeat et etiam teneatur, ac propterea clare memorie Alberto rege Romanorum et duce Austrie

uita functo, et sibi carissimo in Christo filio nostro Ladislao rege Ungarie illustri eiusdem Alberti regis nato in terris et dominis que ipse Albertus rex tenuerat succedente, carissimus in Christo filius noster Fridericus tunc Romanorum rex illustris ac dux et maior natu domus predicte, nunc imperator semper Augustus hereditatis sive terrarum et dominii dicti Ladislai regis qui tunc erat prout est impubes et minor annis regimen ac eius curam et tutelam sibi debitam suscepit, et illam ac gubernationem regimen et administrationem terrarum dominiorum et iurium huiusmodi ex tunc laudabiliter et decenter gesserit ut debebat, paratus predictis annis expletis terras dominium regimen administrationem et gubernationem predicta dimittere dispositioni libere eiusdem Ladislai regis et consiliariorum suorum prout utilitati eiusdem regis amplius expediret, nec quisquam alius quounque idem Ladislaus rex annos predictos expleverit preter imperatorem predictum de regimine tutela gubernatione et administratione predictis se ingerere debat sive possit fueritque idem imperator veluti dux et maior natu domus prefatae pro indubitate ac legitimo tute ab omnibus prelatis nobilibus vasallis communitatibus et universis terrigenis in colis et habitatoribus terrarum et dominiorum dictae domus quam aliis tam ecclesiasticis quam secularibus personis ubilibet tentus et reputatus, prestitis etiam sibi a terrigenis et subditis terrarum et dominiorum dicti Ladislai regis obedientia promissionibus et iuramentis in similibus tutelarum administrationibus iuxta morem terrarum ipsarum prestari solitus et consuetus, nichilominus Udalricus Eytzinger, Johannes Wilhelmus et Heinricus de Lichtenstain, Fridericus de Höhemberg, Nicolaus Drugsez, Wolfgangus Richendorffer, Georgius de Kinring, Georgius de Ekkartzaw, Cadoldus de Wâhing, Conradus Sweinwart, Sigismundus Frigesdorffer cum ipsorum complicibus snorum status et fame prodigi non veriti in offensam regie maiestatis suos dilatare conatus et suorum in ea parte complicum conspiratione stipati dum nuper dictus imperator tunc rex propositum sum ad sedem apostolicam pro suscipiendis a nobis unctione victorie et imperiali diademate ad honorem sancte Romane ecclesie et sacri imperii decus veniendi expleturus de gubernatione fideli ducatus et terrarum ac dominiorum predictorum provide decrevisset disponendum, diversa congregations conventicula et monopolia una cum eisdem conspiratoribus fecerunt, quibus Mellicensis, in Krembssminster, Gottvicensis, in Czwettel, in Sancta cruce, in Seittstetten in Campoliliorum et ad Scotos Wienne abbates, in Newinburga claustralii, in Herczogburg in sancto Ypolito ad sanctam Dorotheam Wienne in Tirnstaen monasteriorum prepositos, nec non Johannem comitem de Schawnberg, Wolfgangum et Reinpertum de Walsee, Pangratium Plankenstainer et nonnullas alias ecclesiasticas et seculares personas unacum infrascriptis communitatibus videlicet Wiennensis, Néwnburgensis forensis et claustralii, in Krembs, Stain, Linntz, Ybss, Gedunden, Wels, Egemburg, Laa et certis aliis in rebellionem adversus dictam maiestatem concitaverunt ad huiusmodi gerenda regimen et tutelam gubernationem et administrationem improbe aspirantes aut malitiose impedire satagentes executionem propositi imperatoris tunc regis antedicti et tandem obprobriosis obtrectationibus et falsis litteris infamie notam eidem regie maiestati improperantes sub colore improprii huiusmodi regimen tutelam gubernationem et administrationem predicta sibi usurparunt, fructus et redditus levando, officiales ponendo et destituendo, et hijs que dumtaxat iuris sunt ducum Austrie se ingerendo, maiori interea temeritate una cum eisdem conspiratoribus presumentes astruere se et alios terrigenas et subditos supradictos ab obedientia promissionibus et iuramentis huismodi per eos ut prefertur prestitis fore absolutos. Et quia premissa temere ut premittitur, et de facto presumpta tam in sedis eius consideratione idem imperator in explendo proposito predicto nullatenus impediendum erat, quam maiestatis predictarum dictorumque ducum perniciosa vergunt iniuriam et offensam. Nos quorum est premissis iniuriis et offensis intendere salubriter propulsandis iustitie debitum quo tam sedi quam imperatori predictis ex commisso nobis astringimur officio servitatis exequi volentes ut tenemur, ac de premissis quantum sufficit certius informati, presentis nostri edicti publici serie locis affigendi publicis de quibus sit verisimilis conjectura quod ad Udalrici ac aliorum prefatorum complicum et conspiratorum eorumdem ipsisque faventium et adherentium notitiam valeat pervenire et quo eas arctari volumus ac si eis personaliter et presentialiter intimatum foret, tam Udalricum et alios supradictos quam complices et conspiratores, et alios quoscumque cuiuscumque nobilitatis status gradus dignitatis ordinis vel conditionis fuerint, auctoritate apostolica requirimus et monemus, quatinus infra quadraginta dierum terminum post notificationem presentium seu earum publicationem modo premisso eis factam quem ipsis peremptorie assignamus, Udalricus videlicet regimen tutelam gubernationem et administrationem predicta realiter et omnino dimittat ac ipse et quicumque alii predicti prout ad eos concernit ab impedimentis et perturbationibus quibuslibet quominus idem imperator regimen

tutelam gubernationem et administrationem predicta, uti prius libere et quiete gerere et exercere valeat prorsus desistant, ac destitutis officialibus per eos positis, illos qui per imperatorem predictum deputati fuerint vel deputabuntur in suorum officiorum pleno exercitio sustineant, nec non de receptis et levatis per eos eidem imperatori, seu per eum ad hoc deputandis computum et rationem ad debitam satisfactionem prestant, ac de irrogatis nobis et dicto imperatori iuxta premissa injuriis et offensis eidem imperatori congruam emendam impendant, statuentes et dicta auctoritate decernentes, quod quicunque ex Udalrico ac aliis supradictis eorumque complicibus conspiratoribus ac assistentibus et fautoribus, sive in huiusmodi rebellione cooperatoribus suis huiusmodi requisitioni et monitioni nostris infra terminum predictum realiter et cum effectu non paruerit, eo ipso eodem lapso termino excommunicationis sententiam incurrat, a qua ab alio quam a Romano pontifice et non nisi debitis partitione et satisfactione previis preterquam in mortis articulo possit absolutionis beneficium obtainere. Quodque si huiusmodi sententiam per alios triginta dies dictum terminum immediate sequentes, animo quod absit sustinuerit indurato, extine in huiusmodi aggravationem sententie omni participationis humane solatio, quo nemo illis subsimilis incursu pene communicet sint penitus destituti. Et nichilominus si ecclesiastice persone omnium suorum beneficiorum ecclesiasticorum quarumcunque qualitatum, si vero seculares persone fuerint cuiusvis feudi, si quod ab ecclesia obtinuerit privationis et inhabilitationis ad illa et quevis alia imposterum obtainenda et veluti lese maiestatis criminis consciit infamie perpetue penas adversus quas etiam per quemquam quam per dictum pontificem restitui nequeant incurrit ipso facto. Preterea si post decursum dierum predictorum censuras et penas parvipendentes easdem per alios viginti dies in eoram rebellione persisterent loca sui incolatus et ad que ipsos excommunicatos declinare contigerit, quamdui in eisdem fuerint strictissimo supposita censeantur ecclesiastico interdicto. Mandantes insuper universis et singulis archiepiscopis episcopis abbatibus ceterisque ecclesiarum et ecclesiasticorum locorum quorumlibet prelatis nec non quibusvis dignitatibus vel officiis ecclesiasticis fungentibus ac parochialium ecclesiarum rectoribus seu curatis aut locatenentibus eorumdem super hijs pro parte dicti imperatoris requirendis quatinus quoscumque quos de iniuriatorum et offensorum predictorum seu cooperatorum ipsumnum numero fore et presentibus in terminis predictis non paruisse sciverint seu qui coram eis de partitione sua huiusmodi legitime non docuerint excommunicationis et alias censuras et penas huiusmodi in ipsumnum ecclesiis et ecclesiasticis locis diebus dominicis et festivis dum maior ad illa populus convenerit ad divina, nulla alia super hoc declaratione expectata publice denuntiant et ab aliis denuntiari faciant, ac ab omnibus arctius evitari donec presentibus plenparito a sede predicta absolutionis et restitutionis huiusmodi beneficium mernerint obtainere. Adjicientes quod quicunque super huiusmodi denuntiatione requisiti, nisi ex tunc infra sex dies huiusmodi requisitioni paruerint si episcopi suspensionis a divinis, si vero alii fuerint excommunicationis sententias et si ipsi episcopi huiusmodi suspensionem per alios sex dies sustinuerint illis clapsis etiam eandem excommunicationis sententiam incurant ipso facto, non obstantibus si quibuscumque communiter vel divisim a sede predicta indultum existat, quod interdici suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostrorum voluntatis requisitionis monitionis statuti constitutionis mandati et adiectionis infringere vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare presumperit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo pridie nonas Aprilis pontificatus nostri anno sexto.

De curia.

O. de Luca.

V.

Schreiben aus Rom über König Ladislaus P.

4. April
1452.

Salutatione amicabili praemissa prudentes viri et amici singularissimi de coronatione regie maiestatis ac serenissime domine Leonore regine conthoralis sue eorumdemque versus Neapolim recessu non me extendo minime dubius caritates vestras de hijs omnibus dudum informatas. As-

7

seritur ab aliquibus eandem serenitatem post pascalia festa in curia serenissimi principis regis Aragonum nuptias celebraturam et deinde ad urbem reddire, de redditu ex causis satis dubito. Reliquit sua maiestas in urbe illustrissimum principem meum Ladislauum Hungarie et Bohemie regem meum et omnes praelatos, qui comites itineris sue maiestatis ex Alamannia fuerunt. Noveritis similiter die quarta decima mensis Marcii ante coronacionem me praefatum illustrissimum regem Ladislauum voluntate regie maiestatis ad provinciam sanctissimi domini nostri pape conduisse. Qui gratissime receptus beatitudini sue concedendo nobilibus viris dominis Fladniczer et Wolfgango Sawrer magistro informatore et me duntaxat praesentibus interclusos orans cum bona gratitudine parauit placuit domino nostro pape conuersatio illius principis et de multis interrogatus fuit de quibus scribere retranseo etc. demum recepta benedictione placuit sanctitati domini nostri pape ut serenitas sua memorabilia et alia edificia pallacii sue sanctitatis vnam hortis eiusdem conspiceret. Quibus visis ad habitationem suam proveniens sua serenitas per plures cardinales visitata fuit. Ex post videlicet die prima mensis Aprilis iterum serenitatem suam ad praesentiam domini nostri introduxi. Qui per organum meum diversa peciit primo indulta quae magnificientiam et salvationem serenitatis domine Elizabeth sororis sue animarum respiciunt indulgentias pro ecclesia s. Stephani ipso die dominico in ostensione reliquiarum interessentibus promerendas similiter reliquias s. Stephani pro decore et deuocione prefate ecclesie indulgentias speciales pro capella s. Georgii similiter et beate Marie virginis Wyenne in castro serenitatis sue situata et super omnibus hijs literas expediui et domino meo serenissimo tradidi; peciit similiter serenitas sua indulgentias pro ecclesiis cathedralibus et collegiatis regnorum Vngarie, Bohemie, marchionatus Moranie et Slesie super quibus omnibus generosum responsum a domino nostro sanctissimo habuit. Noveritis etiam serenitatem suam gratia omnipotentis in dispositione corporali optime valere, plures iam conduxi serenitatem suam ad ecclesias capitales vrbis que ex deuocione et corporali consolacione easque cum antiquis pallaciis videre et conspicere desideravit. Etiam quotiens sua serenitas ex pallacio apostolico versus vrbeam descendit semper in decenti apparatu et magna comititia per urbis spatia comitatur, volui illa inserere ut diligentes suam serenitatem mecum gaudeant.

Ex urbe Romana raptum scriptum feria tercia ante pasca per vestrum.

VI.

Papst Nicolaus V. gestattet dem Kaiser Friedrich die Errichtung eines neuen Chorherrenstiftes in Neustadt.

Nicolaus episcopus servus servorum dei carissimo in Christo filio Frederico Romanorum imperatori semper Augusto salutem et apostolicam benedictionem. Dignum arbitramur et congruum ut tu fili carissime quem favor virtutum omnium celestis imperii dispositio provida ad terreni imperii fastigium censuit salubriter sublimandum quique tue approbationem persone ad huiusmodi fastigii culmen nec non victorie consecrationem et imperiale diadema a nobis vicario illius licet immerito cuius sunt omnium iura regnorum digne suscipere meruisti ab ecclesia sancta Romana cuius te fidelissimum devovisti advocatum omnis favoris et benivolentie fovearis affectibus et petitiones tue nedum in hijs que tua sincera devotione in divini cultus et sacre religionis augmentum pie prosequitur, verum etiam in aliis per que cultus ipsius venustas sive decor exigitur, et in religiosorum locis sacre regularis observantie disciplina subsistat et te aliis gratiosum exhibere possis ad exauditionis gratiam liberaliter admittantur. Hinc est quod cum sicut pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat tu qui ad ordinem sancti Augustini canonicorum regularium singularem gerens devotionis affectum monasterium aliquod eiusdem ordinis in loco ad hoc congruo et honesto pro preposito decano et quibusdam canonicis sub certo numero inibi recipiendis cum ecclesia claustro campanili campanis ortis ortilitiis et aliis necessariis officiniis ad usum et utilitatem eorumdem prepositi decani et canonicorum construi et edificari aut saltem aliquam parrochiale vel aliam ecclesiam in Novacivitate Salzeburgensis diocesis vel alibi in tuo duca-
tu Austria, etiam cum claustro ortis ortilitiis et officiniis huiusmodi in dictos usus applicandis erigi facere et huiusmodi monasterio pro sustentatione prepositi decani et canonicorum eorumdem de perpetua dote congrua providere proponas apostolice sedis tibi ad hoc auctoritate suf-

7. April
1452.

fragante tuque etiam pie desideras quod prepositus decanus et canonici in huiusmodi monasterio pro tempore recepti inibi sub regulari observantia et disciplina iuxta primævam eiusdem ordinis regularia instituta vivant sed habitum deferant exteriorem de panno fusco et extra septa ipsius monasterii cum signo crucis coloris aurei supra pectus intra vero eadem septa incendendo cum eodem signo in latere preterquam in temporibus adventus domini et quadragesimalis ieiunii et quatuor auguriarum diebus quibus habitum cum signis eisdem gestent nigri coloris, habitu tamen divinorum excepto in quo ceteris ecclesiis se conforment, quodqne preterea canonici dicti ordinis ab aliis eiusdem ordinis monasteriis ad idem monasterium ad hoc ut eiusdem monasterii canonicos in regulari observantia et disciplina huiusmodi dirigant et in forment transferendi, eundem etiam habitum deferre et tam illi quam alii eiusdem monasterii canonici de observantia et disciplina huiusmodi sufficienter instructi etiam seculares parochiales ecclesias si eis alias canonice conferantur recipere et retinere ac illarum parochianorum animarum curam gerere possint ita tamen quod iidem canonici qui huiusmodi parochiales ecclesias pro tempore rexerint apud illas residendo nichilominus sub huiusmodi regulari observantia in omnibus et per omnia vivere teneantur ac si sub totali earum vacatione in eodem monasterio starent, fructus quoque redditus et proventus earundem ecclesiarum quas rexerint, earum oneribus et expensis necessariis rectorum suorum deductis communi conventionali mense prepositi decani et conventus eiusdem monasterii integre cedant, tu etiam nichilominus desideras, ut predicti postquam rectum fuerit, nec non in Varau et in Stentz ordinis et diocesis predictorum monasteriorum prepositi et prelatus superior sive maior ecclesie nove foundationis in Novacivitate huiusmodi mitra baculo annulo et aliis pontificalibus insigniis uti et benedictionem solennem in suis et sibi subiectis ecclesiis elargiri quodque iidem prepositi ac dilectus filius n abbas monasterii Sancte Trinitatis etiam Novecivitatis Cisterciensis ordinis cuius fundator existis pallas et paramenta altarium suarum et aliarum ecclesiarum, que illis per te ac duces Austrie et Stirie pro tempore existentes dirigi contigerit benedicere possint eisdem prepositis abbatii et prelato per nos favorabiliter indulgeri. Nos igitur tuis in hac parte supplicationibus inclinati tibi de novo monasterium huiusmodi pro usu et habitatione prepositi decani et canonicorum predictorum, qui tamen inibi sub regulari observantia predicta vivant fundandi ac cum ecclesia claustro campanili campana ortis ortillitiis et aliis necessariis officinis construi et edificari faciendi, illudque pro decenti sustentatione prepositi decani et canonicorum eorumdem dotandi, vel si id explendo proposito tuo magis accommodum sive expediens fuerit aliquam in Novacivitate huiusmodi vel alibi in locis tui ducalis dominii parochiale vel aliam ecclesiam ad hoc accommodam similiter cum claustro ortis ortillitiis et officinis huiusmodi apud eam construendis erigendi, sine tamen parochialis ecclesie et alterius alieni iuris prejudicio licentiam auctoritate apostolica predicta concedimus, nec non preposito decano et canonicis predictis etiam illis quos ad dictum monasterium ex causa premissa de aliis eiusdem ordinis monasteriis recipi contigerit, ut habitum superius designatum huiusmodi deferre, nec non iidem canonici parochiales ecclesias ipsis ut prefertur alias canonice conferendas recipere et retinere libere et liceat, ita tamen quod illarum fructus redditus et proventus communi mense ut prefertur cedant, ipsique canonici dictarum ecclesiarum, quas sic tenuerint parochianorum animarum curam gerendo, nichilominus sub regulari observantia predicta ac si in eodem monasterio residerent omnino vivere teneantur, preterea ut predictorum monasteriorum prepositi et dicti ecclesie nove foundationis superior prelatus infra septa monasteriorum et ecclesiarum suorum et in presentia tua in locis alii de quibus tibi videbitur pontificalibus insigniis supradictis uti et benedictionem solennem, dummodo antistes aliquis ibidem presens non fuerit post missarum vesperarum et matutinarum solennia elargiri iidemque prepositi nec non abbas qui pro tempore fuerit monasterii Sancte Trinitatis pallas et paramenta altarium suarum et aliarum ecclesiarum predictarum benedicere possint. Adiuentes premissis ad hoc ut in predictis omnibus et singulis aliis tui ducalis dominii monasteriis quorumcunque ordinum regularis observantia in omni integritate vigeat et integra conservetur ut quotiens in eisdem monasteriis quicquam deformata aut ab huiusmodi observantia devium irrepserset diocesanis locorum reformatiibus huiusmodi non intendenteribus tu viros ydoneos sub huiusmodi observantia viuentes deputare possis, qui dicta monasteria illorumque personas visitent, singula, que ad visitationis officium spectant, ibidem exerceant queque in eisdem monasteriis deformata reformat, excessus et crimina quorumque corrigant et puniant, ipsisque etiam monasteriis presidentes prout eorum culpe et demerita id exegerint, et id alias de iure faciendum fuerit ab illorum regime destituant et amovent quibus super hoc earundem presentium serie dicta auctoritate plenam et liberam concedimus potestatem felicis recordationis Alexandri pape IV. que incipit Abbates et alii apostolicis constitutionibus nec non monasteriorum et ordinis predictorum iuramento confirmatione apostolica vel alia qua-

vis firmitate roboratis statutis et consuetudinibus ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo, septimo idus Aprilis pontificatus nostri anno sexto.

Gratis pro persona d. imperatoris

L. de Narnia.

VII.

Kaiser Friedrich creirt den Jacobus Antonius Pandonus Porcelli zum gekrönten Poeten, Orator und Historiographen.

Fridericus divina favente clementia Romanorum imperator semper augustus etc. preclaro et eximio viro Jacobo Anthonio Pandono Porcello communiter nuncupato poete laureato et oratori clarissimo fideli nostro et imperii sacri dilecto gratiam nostram et omne bonum. Hoc thesauris poëtice scientie et decore eloquentie signanter apponitur, quod post inextimabilem acquisitam eiusdem scientie margaritam viri studio eruditio neque preclaro, qui inter prerogativas glorie utique locum non tenent novissimum lauree insigniri mereantur honore, nec res est arguenda novitatis lauree viris huiusmodi decus impendere quum anterioribus sic factum temporibus vetustissime tradunt historie, poëtarum egregiorum copiam multis gloriose ac diuturne memorie causam fuisse pro qua preter gloriam presentis temporis pariter et futuri quam sibi et aliis afferebant, pro premio quodam et studiorum proprio ornamento coronam lauream merebantur, tanto enim honore dignos illos res publica censuit, ut unum atque idem lauree decus assignandum censeret cesaribus et poëtis, ita quoque predecessores nostros divos Romanorum imperatores legimus poetas habuisse carissimos ut multi ipsorum potissime ille divus Julius Cesar primus multas conscribens epistolas et historias ac excellentissimus fundator imperii Octavianus Augustus pro singulari laude et immortali sui nominis fama poete esse voluerunt; fertur insuper plerosque ex predecessoribus nostris predictis poëtas egregios in morem triumphantium in capitolio coronare consueuisse. Cum itaque sicut veridice nuper nobis innotuit, tu in juvenili etatis tue flore ardentissime scrutatus fueris oratoria et poëtice artis fundamenta ac in arte ipsa adeo multiplex incrementum successive domino annuente suscepis, quod mature in illa cognitis apicibus ac plerisque ingeniose per te compilatis, et iudicio nostro cesareo merito laudandis opusculis non indigne haberis laurea dignus, nos itaque tantorum monarcharum successores effecti cupientes ut de rebus tam solemnibus presens non remaneat etas ignara, attendentes quoque splendorem eloquentie ac poetice locutionis modum varietatem quoque decore pronunciationis, quibus presertim Neapolim ad maiestatem nostram nomine carissimi fratris nostri Alphonsi regis Aragonum illustris perorasti, ceteraque clarissimas nature tue dotes, que personam tuam laudabili fulgore reddunt illustrem, ac volentes propterea ut eandem personam tuam quam prerogativa meritorum commendat etiam gradus honoris acceptet, te sufficientem et benemeritum poëtam oratorem et historiographum eximium de imperialis nostre potestatis plenitudine et ex certa nostra scientia harum serie creamus, facimus, constituius et deputamus, teque preclaro maiestri nomine, auctoritate nostra cesarea generosius insignimus per presentes, plenariam tibi dantes et concedentes licentiam in arte predicta legendi disputandi interpretandi et poëmata componendi, ac perornantes et decorantes te hodie viridibus lauri ramis et foliis que in consilio nostro tunc sedentes vertici tue manibus nostris duximus imponenda ut sic semper nomen et honor tuus virescant, et aliis ad nanciscendum huius artis ingenii quoque peritiam clarum redundet ad exemplum, denique ut in benegerendis rebus utilius et perfectius proficere valeas, volumus et eadem auctoritate decernimus, quod omnibus et singulis privilegiis immunitatibus honoribus officiis dignitatibus vestitu et auro, ac ceteris quibusvis ornamentis et prerogativis perfui possis et debeas quibus ubilibet uti possunt debent et consueverunt alii poete, ac liberalium et honestarum nec non sacrarum artium professores, et tanto quidem amplioribus, quanto professionis tue raritas atque prestantia te latioribus honore benivolentia observantia quanto dignum facit. Gaudeas igitur favore cesareo et de tante benignitatis munere letanter exultes, ad nostrum quoque et imperii sacri decorem tanto gratius tua solidetur intentio, quanto te ampliori

9. April
1452.

preventum conspicis munere gratiarum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostre creationis constitutionis deputationis concessionis decorationis voluntatis et decreti paginam infringere aut ei quovis ausu temerario contraire, sicut nostram et imperii sacri indignationem gravissimam artius voluerint evitare. Presentium sub nostre imperialis maiestatis sigilli testimonio literarum. Datum Neapoli die nona mensis Aprilis anno etc. quinquagesimo secundo regni nostri anno duodecimo, imperii vero primo.

VIII.

König Alfons von Arragonien und Neapel verspricht dem Kaiser Friedrich seinen Beystand zur Erlangung von Mailand.

15. April
1452.

Nos Alfonsus dei gratia rex Aragonum Sicilie citra et ultra farrum Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie, ac etiam comes Rossillionis et Ceritanie. Recognoscimus ac notum facimus tenore presentium universis. Quod cum pridem inter serenissimum et glorioissimum principem Fridericum Romanorum imperatorem semper augustum ducem Austrie et Stirie etc. fratrem nostrum carissimum ex una, et nos partibus ex alia, per contractum matrimonii inter dictum imperatorem et illustrissimam domnam Eleonoram tunc infantissam Portugalie nunc vero Romanorum imperatricem nepotem nostram carissimam ac illustrissimi Portugalie regis nepotis nostri carissimi sororem initum volente altissimo affinitas contracta existat: Nos cupientes ampliorem amiciciam cum eodem imperatore pro incremento honoris et statuum nostrorum utrinque pace quoque populi christiani et rei publice utilitate contrahere et efficere. Dicto imperatori promisimus polliciti sumus et spopondimus, promittimus pollicemur atque spondemus in verbo regio per presentes: Quod nos serenitati sue pro acquisitione effectuali civitatis ducatus et dominii Mediolanensis et alias contra quascunque personas ecclesiasticas et seculares principes comites, barones, communitates et alias quoscunque: cuiuscunque gradus: status: conditionis: dignitatis seu preheminentie existant, summo pontifice et sede apostolica regibusque Castelle Portugalie et Navarre, ducibus Burgundie et Sabaudie, dominio Venetiarum et marchione Montisferrati nobis impresentiarum confederatis et colligatis dumtaxat exceptis, auxilium consilium favorem et assistantiam cum omni nostra potentia dabimus prebebimus et impariemur dum et quotiens opportunum fuerit et per ipsum imperatorem aut suo nomine desuper fuerimus requisiti, quodque nullam ligam seu confederationem contra prefatum imperatorem iniemus seu faciemus quovismodo, quinpotius ipsum omnibus temporibus vite nostre fraterne et amicabiliter eum effectu prosequemur et amplectemur. Promittentes in pretacto verbo regio nos omnia et singula premissa pure fideliter et sincere acturum facturn observaturum et prosecuturum dolo et fraude cessantibus quibuscunque. In quorum testimonium presentes fieri jussimus et sigillo maiestatis nostre pendente muniri. Datum in nostro castello novo civitatis Neapolis quinto decimo die mensis Aprilis anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo. Regnique huius Sicilie citra farrum anno decimoctavo aliorum vero regnorum nostrorum tricesimo septimo.

Rex Alfonsus. (m. pr.)

IX.

Papst Nicolaus V. trägt dem Erzbischofe von Cöln und den Bischöfen von Siena und Gurk auf, die Einhebung des dem Kaiser Friedrich verwilligten Zehnts von dem Clerus zu bewerkstelligen.

18. April
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei venerabilibus fratribus archiepiscopo Coloniensi et Senensi ac Gurensi episcopis salutem et apostolicam benedictionem. Si recto iudicio suscepta beneficia gratitudinis vices exigunt ac laborum et onerum sumptus per eos in quorum prefectus et commoda fiunt, equa lance divisi singulorum communis relavamine partiendi sunt, sedes apostolica singula semper equitatis et rationis moderamine preponderans congruere non abnuit ut impe-

rialis maiestas cuius sumptuosa protectione ecclesiarum et ecclesiasticarum personarum iura, per
 sui districtum imperii servavit illesa, cuiusque se gaudent beneficiis sub pacis et tranquillitatis suc-
 cessibus in spiritualium et temporalium incrementis ubilibet confoveri saltem congruenti tempore
 ab ecclesiis et personis huiusmodi in dicta gratitudinis exhibitionem, et pro suorum supportatione
 omnium que ipsam in opere protectionis eiusdem subire oportet perficit recompensam aliqualem,
 et moderate subventionis suscipiat relevamen. Attendentes igitur, quod carissimus in Christo filius
 noster Fridericus Romanorum imperator semper augustus vniuersi cleri dicti imperii iuribus et
 libertatibus conservandis fidelis protectionis subsidiis, ac ecclesiarum et locorum suorum ecclesia-
 sticorum profectibus in spiritualibus et temporalibus huiusmodi votive adaugendis semper intendit
 ac plurima que nos minime latent nedum pro solo respectu ecclesiarum et locorum sub eius impe-
 rio consistentium huiusmodi, sed etiam universalis ecclesie pace et unitate ac apostolice sedis et
 sacri Romani imperii huiusmodi honore et commodo cum fructu ecclesiarum earumdem onera subiit
 expensarum, ac recensentes equum fore et rationi consentaneum, quod ydem clerus provide con-
 grua sibi gratitudine assurgent ac accommodum et relevamen prestant onerum huiusmodi sumptu-
 bus deducendis, matura super hijs unacum fratribus nostris deliberatione prehabita universo clero
 tam seculari quam quorumeunque ordinum ac militiarum et hospitalium regulari etiam quantum-
 cunque exempto nomine quacunque sive archiepiscopali sive alia quavis dignitate presuleat, nisi
 de dictorum fratrum nostrorum sancte Romane ecclesie cardinalium numero fuerit excepto, deci-
 mam unius anni omnium quos percipiunt fructum, redditum et proventuum suorum ecclesiarum
 et monasteriorum quibus preesse vel que in commendam seu in administrationem obtainere
 noscuntur, nec non hospitalium militiarum et locorum quibus similiter presunt, ac tam genera-
 lium quam aliarum preceptoriarum domorum et prioratum nec non dignitatum personatum
 administrationum officiorum et aliorum ecclesiasticorum beneficiorum cum cura et sine cura secu-
 larium et quorumeunque ordinum regularium, que in titulum seu similiter in commendam obti-
 nent et obtinebunt, quecunque et qualiacunque fuerint, per eos prefato imperatori hac vice dun-
 taxat, infra competentem terminum quem rationabiliter singulis quos id contingit statueritis, sol-
 vendam auctoritate apostolica tenore presentium imponimus et decernimus eos ad huiusmodi solu-
 tionem prestandam censeri debere, similiter hac vice duntaxat efficaciter obligatos. Mandantes
 vobis earumdem presentium serie, quatinus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu
 alios, huiusmodi decimam, per nos ut prefertur impositam iuxta taxationem antiquam ubi taxata
 fuerit, et ubi taxata non fuerit, aut ubi taxatio huiusmodi modernorum temporum qualitate pen-
 sata moderanda sit, congrua et rationabili moderatione previa faciatis imperatori prefato, aut qui-
 busvis aliis cum pleno et sufficienti, etiam oportunas quitationes faciendi mandato suo huiusmodi
 decime collectoribus per eum deputandis, infra dictum terminum solvi et etiam ministrari. Con-
 tradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus
 tam concilii Constantiensis, quam aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac privilegiis,
 exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis et litteris apostolicis quibusvis, ac etiam
 ordinibus, hospitalibus et militiis, ac ecclesiis monasteriis capellis et aliis locis communiter vel
 divisim per nos vel sedem apostolicam, aut aliis quibusvis in genere vel in specie sub quacunque
 forma vel expressione verborum quovis modo hactenus concessis et interim concedendis, etiam si
 de illis et earum totis tenoribus ac speciali ordinum huiusmodi, et individuali eorum quibus con-
 cesse fuerint expressione presentibus de verbo ad verbum habenda foret mentio specialis, que eis
 ad hoc nullatenus volumus suffragari, ac felicis recordationis Bonifacii pape VIII. predecessoris
 nostri, quibus caveretur expresse, ne qui extra suam civitatem vel diocesim, nisi in certis exceptis
 casibus, et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a
 sede prefata deputati extra civitatem et diocesim in quibus deputati fuerint contra quoscunque pro-
 cedere, sive aliis vel aliis vices suas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine diocesis
 eorumdem trahere presumant, quam de duabus dietis in concilio generali editis, et aliis per pre-
 decessores nostros Romanos pontifices, tam de iudicibus delegatis, quam de personis ultra certum
 numerum ad iudicium non vocandis editis constitutionibus et ordinationibus contrariis quibuscum-
 que. Aut si omnibus et singulis, quos huiusmodi decime impositio comprehendit, vel quibusvis
 aliis communiter vel divisim ab eadem sede indultum existat quod ad prestationem et solutionem
 huiusmodi decime, aut cuiusvis alterius subventionis, vel subsidii cuiquam prestandam minime
 teneantur, et ad id compelli, aut interdici suspendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa
 loca seu alias ad iudicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et ex-
 pressam ac de verbo ad verbum, ac eorum personis, locis, ordinibus, militiis et nominibus pro-
 priis mentionem. Volumus autem quod iuxta ordinationem Viennensis concilii calices, libri et

alia ornamenta ac paramenta ecclesiarum monasteriorum capellarum, domorum et aliorum ecclesiasticorum locorum divino cultui inibi deputata, ex causa pignoris, occasione exactionis decime huiusmodi nullatenus recipientur, distrahantur, vel etiam occupentur, quodque miserabiles personae et impotentes ad prestationem ac solutionem subsidii et subventionis predictorum nullatenus possint seu debeant compelli aut quovis modo coarctari. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadragesimo secundo, quartodecimo kalendas Maji. Pontificatus nostri anno sexto.

Ja. de Viterbio.

X.

Papst Nicolaus V. trägt dem Bischof von Gurk auf, die Rückgabe verpfändeter Schlösser an Kaiser Friedrich zu bewerkstelligen.

27. April
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei. Venerabili fratri episcopo Gurcensi salutem et apostolicam benedictionem. Si singulis sumus in ministerio iustitie debitores, quantomagis illis, qui pro huiusmodi iustitie cultu reliquis principi statuantur. Expositus nobis carissimus in Christo filius noster Fridericus Romanorum imperator semper augustus, quod plerique abbates et alii infra districtum sui ducalis dominii constituti certa castra cum suis pertinentiis ad ipsum imperatorem legitime spectantia titulo pignoris detinent licet ex illis preceperint ultra sortem. Quare idem imperator nobis humiliter supplicavit ut sibi super premissis oportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis dictis abbatibus et aliis qui fuerint evocandi, si est ita eosdem abbates ac alios ut sua sorte contenti, pignora ipsa et quicquid ultra sortem percepserint prefato imperatori restituent, monitione premissa per censuram ecclesiasticam appellatione remota previa ratione compellas. Non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacii pape VIII. predecessoris nostri quibus caveretur ne quis extra suam ciuitatem et diöcesim nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diöcesis ad iudicium evocetur. Seu ne iudices a sede apostolica deputati extra civitatem et diöcesim in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii vel aliis vices suas committere presumant seu aliquos ultra unam dietam a fine diöcesis eorumdem trahere audeant, dummodo ultra duas dietas aliquis auctoritate presentium non trahatur, quam aliis constitutionibus apostolicis contrariis quibuscumque aut si dictis abbatibus vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica indulatum existat, quod interdici suspendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de induito huiusmodi mentionem. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadragesimo quinquagesimo secundo, quinto kalendas Maij. Pontificatus nostri anno sexto.

O. de Luca.

XI.

Papst Nicolaus überträgt die Ausführung der Entscheidung über den Rangstreit zwischen dem Abte des Cistercienser-Klosters und dem Propste der St. Marienkirche zu Neustadt den Bischöfen von Gurk und Seckau und dem Salzburger-Official.

28. April
1452.

Nicolaus episcopus servus servorum dei. Venerabilibus fratribus Gurcensi et Seccoviensi episcopis ac dilecto filio officiali Salzburgensi salutem et apostolicam benedictionem. Cunctorum fidelium tranquillitati diligenter intenti ut inter eos contentionum et discordie occasione sublata, mutua ipsis in pacis et quietis dulcedine caritas confoveat solicitudinis nostre studia libenter impartimur. Cum itaque sicut fida carissimi in Christo filii nostri Friderici Romanorum impera-